

A Naszály lepkéi (Lepidoptera) II.

SZABÓKY CSABA¹, SZABADFALVI ANDRÁS² és PINTÉR BALÁZS^{3*}

¹ 1034 Budapest, Bécsi út 88.

² Magyar Lepkemonitoring Hálózat / Szalkay József Magyar Lepkészeti Egyesület, 2030 Érd, Avar utca 20.

³ Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet, Molekuláris Neurobiológia Kutatócsoport, 1083 Budapest, Szigony utca 43.

*E-mail: pinyobe@gmail.com

Kivonat. Több mint tíz év telt el a Naszály lepkéit tárgyaló első közlemény megjelenése óta. Ismert tény, hogy a faunisztikai kutatást sohasem lehet lezártnak tekinteni, mert időről időre újabb fajok jelennek meg a vizsgált területen. A területről ebben az elmúlt időszakban 51 új moly- és 75 új nagylepkefaj került elő, összesítve 1473 lepkefaj vált ismeretessé (727, ill. 746 faj). A fajsza-m tekintetében a munka a hazai faunakutatás élvonalába tartozik. A lista 16 védett fajjal bővült, melyek a következők: *Hemaris tityus*, *Aglia tau*, *Boloria euphrosyne*, *Euphydryas maturna*, *Neptis sappho*, *Nymphalis xanthomelas*, *Archiearis notha*, *Archiearis parthenias*, *Drymonia velitaris*, *Ocnogyna parasita*, *Cucullia chamomillae*, *Diachrysa zosimi*, *Euchalcia variabilis*, *Euxoa vitta*, *Rileiana fovea*, *Scotochrosta pulla*.

Kulcsszavak: *Eulamprotes ochricapilla*, HUDI20038, Macrolepidoptera, Microlepidoptera, ritkaság, természetvédelem

Elfogadva: 2022.10.12.

Elektronikusan megjelent: 2022.11.03.

Bevezetés

A Naszály lepkéit összefoglaló, 676 moly- és 671 nagylepkefajt felölelő munka 12 éve jelent meg (SZABÓKY 2010). Azóta rendszertelenül zajlott a kutatás, melynek során számos újabb faj került elő. Egyedül a Gyadai-rét kapott nagyobb figyelmet, ahol a mintavételek rendszeresek voltak. Ez kettő dolognak köszönhető. Egyrészt SZABADFALVI ANDRÁS a Szalkay József Lepkészeti Egyesület részeként működő Magyar Lepkemonitoring Hálózat keretében, az Európai Nappalilepke-Monitoring Program (eBMS) részeként, 2014 óta vég-zeti rendszerességű megfigyelést két állandó transzekt mentén. Másrészt a Duna–Ipoly Nemzeti Park által 2018-ban kiírt „Lepkészeti felmérés a Nyugat-Cserhát és a Naszály (HUDI20038) Natura 2000 területén” elnevezésű kutatási projekt mintavételi helyei közé tartozott a Gyadai-rét két pontja (felmérők: PÁL ATTILA és SZABÓKY CSABA).

Rendkívüli diverzitása ellenére a mai napig nem kapott országos védeltséget a Naszály, a Duna-Dráva Cement Kft. (DDC) kő- és agyagbányájának terjeszkedésével folyamatosan tűnnek el az értékes élőhelyek. Célunk, hogy a munkánk adataival elősegítsük a Naszály országos védetté nyilvánítását.

Anyag és módszer

A Naszály Közép-Magyarország északi részén, Pest megye északkeleti peremén, Nógrád megye határánál található. A terület nagy része közigazgatásilag Váchoz és Kosdhoz tartozik, valamint csekély arányban átnyúlik Szendehely területére, azon belül főleg Katalinpusztára. Natura 2000 terület, a „Nyugat-Cserhát és Naszály” (HUDI20038) része (kivéve a bányatelkek).

Az adatgyűjtésnél az egykori vizsgálati területet vettük alapul (PINTÉR & TÍMÁR 2010), de ezt a határt kitoltuk maximum 1 km-rel, így belekerült Kosd és Szendehely belterülete (utóbbinál a 2 sz. főút a határvonal), valamint a Szendehelyhez tartozó Monyók-erdő (vagy más néven Munyók-erdő; a Gyadai-rétet északról határoló hegy). Az enumerációban ezt jelezzük az adott fajoknál. A mintaterület méretét azért terjesztettük ki, mert az így bekerült vidékekről eddig alig közöltek adatokat. Sajnos a 2010 előtti kiemelt kutatási helyek többsége mára már sorompóval lezárt utakon érhető el, vagy csak külön engedéllyel látogatható.

Közel húsz évvel ezelőtt hívta életre az Európai Lepkevédelmi Szervezet (Butterfly Conservation Europe) az Európai Nappalilepke-Monitoring Programot. Az adatokat szolgáltató több mint 20 ország soraiba Magyarország 2015-ben csatlakozott, hazánkban a koordinációt a Szalkay József Magyar Lepkészeti Egyesület (<https://lepkeszet.hu/egyesulet/>) végzi.

A program célja a lepkéközösségek összetételében bekövetkező változások folyamatos követése, az adatok statisztikai kiértékelése, és ezek alapján trend-előrejelzések készítése, illetve cselekvéstervezési javaslatok kidolgozása, adatokat szolgáltatva az Európai Unió Beporzóvédelmi Kezdeményezéséhez (EU Pollinators Initiative) és az európai zöld megállapodáshoz. A program további célja a lepkék biológiájáról való alapismeretek gyűjtése. Felmérési módszerének gerincét a sávmenti (transzekt) számlálás adja, kiegészülve időkorlátos (15 perces) számlálásokkal. A felvételező az általa kijelölt útvonal mentén egységes módszertan alapján végzi a megfigyeléseket (VAN SWAAY *et al.* 2015), az eredményeket pedig feltölti az eBMS adatbázisába.

A Gyadai-réti mintaterületen két állandó transzekt található, melyek kiinduló és végpontjainak koordinátái:

Transzekt1: 47,8501°N 19,1136°E; 47,8488°N 19,1379°E (teljes hossz: 2015 m).

Transzekt2: 47,8488°N 19,1379°E; 47,8506°N 19,1219°E (teljes hossz: 1295 m).

A nappali lepkék felmérése mellett számos éjszaki gyűjtés is történt a Gyadai-réten és környékén. A 2018-ban indult, „Lepkészeti felmérés a Nyugat-Cserhát és a Naszály (HUDI20038) Natura 2000 területén” c. kutatási projekt főbb helyszínei a kutatási területünkön az Óriások pihenője (47,8507°N 19,1328°E), a „Vadászles”: (47,8494°N 19,1406°E) és a Monyók-erdő (47,8519°N 19,1631°E). Utóbbi a 2010-es vizsgálati területen kívül esik, de a program szempontjából fontos gyűjtőhely.

Ezeket a helyszíneket az enumerációban egységesen „Gyadai-rét” néven kezeljük, csak néhány esetben különítjük el. A gyűjtési módszer a klasszikus lámpázás volt, melynek során fehér lepedőt világítottunk meg 125 W teljesítményű Hgl típusú izzóval.

A másik preferált terület a Naszály déli oldala volt (kiemelten a Cigány-bánya és környéke: 47,8390°N, 19,11087°E; az Agyagbánya-felső feletti rét: 47,8276°N 19,1358°E; valamint a Kút-völgy vagy más néven Gombási-pihenő fölötti rét: 47,8268°N 19,1469°E).

A kiemelt helyszíneken a lámpázás mellett fénycsapdázást és csalátkezelést is végeztünk, melyek módszertanáról bővebb információt SZABÓKY (2010) közöl.

2022-ben a Kopaszokon (47,8323°N 19,1664°E) több éjszakai gyűjtés is történt.

A felmérések során a szerzők közül SZABADFALVI ANDRÁS és PINTÉR BALÁZS a feljegyzés mellett lefényképezte a lepkéket, a fényképek a saját adatbázisaikban találhatóak. SZABÓKY CSABA begyűjtötte a faunisztikai szempontból érdekes és/vagy a Naszályra új fajok egyedeit. A gyűjtött példányok SZABÓKY magángyűjteményében találhatóak.

Az enumerációban a nevezéktan SZABÓKY *et al.* (2002), VARGA *et al.* (2004), VARGA *et al.* (2010), valamint BUSCHMANN & SZABÓKY (2011) munkáját veszi alapul, a családokon belül a fajok betűrendben következnek egymás után. A felsorolt munkák megjelenése óta hazánkban (és a Naszályon is) előkerült lepkék magyar neveinek hivatkozásai a „Faunisztikai érdekességek” fejezetben találhatóak. A „Microlepidoptera” és a „Macrolepidoptera” egységeket SZABÓKY (2010) munkáját követve a hagyományosan vett értelemben kezeljük.

A fajok felsorolásánál a gyűjtők/észlelők rövidítései a következők: AMBRUS ANDRÁS (AA), BOTH VERA (BV), DEDÁK DALMA (DD), HALMOS FERENC (HF), HORVÁTH SOMA (HS), KÖRMENDY ZOLTÁN (KZ), MÉSZÁROS ÁDÁM (MÁ), PÁL ATTILA (PA), PATALENSZKI ADRIENN (PAD) PINTÉR BALÁZS (PB), PAULIK PÉTER (PP), SZABADFALVI ANDRÁS (Sza), SZABÓKY CSABA (SZCs), TÓTH BALÁZS (TB), TÍMÁR GÁBOR (TG), SCHMOTZER ANDRÁS (SA), SÜLYÁN PÉTER (SP).

Irodalmi kiegészítések

A Naszály lepkefaunisztikai monográfiája (SZABÓKY 2010) nem említi a következő fajokat:

Két faj került publikálásra a múzeumi *Eupithecia*-gyűjtemény katalógizálása során (TÓTH *et al.* 2019): az ólomszínű törpearaszoló (*Eupithecia plumbeolata*) és a habszegfű-törpearaszoló (*Eupithecia silenicolata*). Emellett a naszályi lepkelista pontosítása végett pótlunk korábbi irodalmakban közölt fajokat, az almafaszitkárt (*Synanthedon myopaeformis*), a lószúnyogszitkárt (*Synanthedon tipuliformis*), a fürkészszitkárt (*Bembecia ichneu-moniformis*) (FAZEKAS 2003), a közönséges fémlepkét (*Adscita statices*) (FAZEKAS 1983, BUSCHMANN 2004) és a somkóró-csüngőlepkét (*Zygaena viciae*) (BUSCHMANN 2004).

Helyreigazítás

A Naszály-kötet (SZABÓKY 2010) 731. oldalán a *Bena prasinana* magyar neve helyesen: bükkfa-zöldbagoly.

Eredmények

A Naszályról SZABÓKY (2010) munkája óta 51 új moly- és 75 új nagylepkefaj került elő, így összesítve (727, ill. 746 faj) 1473 lepkefaj vált ismeretessé (1. táblázat).

1. táblázat. A Naszályról kimutatott lepkefajok szám szerinti változása

Table 1. Change in the number of Lepidoptera species detected in Naszály region. Columns: SZABÓKY (2010) adatai = data published by SZABÓKY (2010); Új adatok = new data since SZABÓKY (2010); Összes = total number of species. The first row shows the total number of micro-moth species, the second row depicts the total number of macro-moth and butterfly species and the third row shows the total number of Lepidoptera species. In parentheses the number of protected/strictly protected* species is indicated

	SZABÓKY (2010) adatai	Új adatok	Összes
Molylepkek teljes fajsza (ebből a védett/fokozottan védett* fajok)	676 (1/0*)	51 (0/0*)	727 (1/0*)
Nagylepkek teljes fajsza (ebből a védett/fokozottan védett* fajok)	671 (86/3*)	75 (16/0*)	746 (102/3*)
Teljes fajszám	1347 (87/3*)	125 (16/0*)	1473 (103/3*)

Védett lepkék

A most közölt fajokból a 100/2012. (IX. 28.) VM rendelet 2. melléklete alapján 16 nagylepke élvez védeltséget (2. táblázat). A fajok jellemzése SZABÓKY (2020) munkája alapján készült.

A pösztörzsender (*Hemaris tityus*) holarktikus elterjedésű faj. Magyarországon sokfelé találták. Kizárólag nappal, napsütésben a délelőtti órákban aktív. A lepke kedveli a kék színű virágokat, mint például a terjőke kígyósziszt (*Echium vulgare*) vagy a mezei zsályát (*Salvia pratensis*). Hernyójának tápnövénye a mezei varfű (*Knautia arvensis*) és a vajszerű ördögsemm (*Scabiosa ochroleuca*). Évente két nemzedéke fejlődik, s így áprilistól augusztusig találkozhatunk vele. Természetvédelmi értéke: 10 000 Ft. A Kisgombásról és az Agyagbánya-felső feletti rétről került elő.

A T-betűs pávaszem (*Agria tau*) transzpalearktikus faj, a Palearktikum lomberdő zónájában csaknem mindenütt előfordul. Hazánkban a bükkösök jellemző faja, helyenként gyakori (mint pl. a szomszédos Börzsönyben), de megjelenhet különböző üde lomboserdőkben is. A lepke hímje a délelőtti napsütéses órákban aktív, de mesterséges fényre is repülhet. A nőstény nappal általában a bükkfák törzsén pihen, viszont a mesterséges fényenél gyakran megjelenik. A nőstények általában nagyobb termetűek, és a két nem színezete is eltér (a hímek sokkal erőteljesebb színűek). Hernyója elsősorban a bükkön (*Fagus sylvatica*) fejlődik. Természetvédelmi értéke: 5 000 Ft. A Gyadai-rétről ismert adata.

A kis fehérsávospoke (*Neptis sappho*) déli-kontinentális faunaelem. Magyarországon áprilistól szeptemberig sokfelé találkozhatunk vele ligeterdőkben, galériaerdőkben. Az árnyékos, félárnyékos helyeken pihen meg, ezért nehéz észrevenni. Hernyójának tápnövénye a tavaszi lednek (*Lathyrus vernus*) és a fekete lednek (*Lathyrus niger*). Megfigyelték a fehér akácon (*Robinia pseudoacacia*) is. A Naszályon előfordul (SZABÓKY 2010) a hozzá hason-

ló, szintén védett nagy fehérsávospke (*Neptis rivularis*). A *N. sappho* természetvédelmi értéke: 10 000 Ft. A Gyadai-réten rendszeresen előfordul, de előkerült a Kút-völgyből és a Katalinpusztai erdészháztól is.

A vörös rókalpke (*Nymphalis xanthomelas*) (1. ábra C) délnyugat-szibériai faunaelem. Ázsiában és Kelet-Európában fordul elő, Európa többi részébe csak egyes években jut el. Magyarországon elsősorban az Északi-középhegységben és az Alföld északi részén, valamint a Dunántúli-középhegységben figyelték meg főleg ligeterdőkben, patak völgyekben. Hernyójának tápnövénye a fehér fűz (*Salix alba*) és a kecskefűz (*Salix caprea*). A lepke júniustól ápriliséig rajzik, tehát áttelel. Kora tavasszal a Naszályon is előfordul (SZABÓKY 2010), rokon, ugyancsak védett nagy rókalpkevel (*Nymphalis polychloros*) együtt figyelhető meg. A két faj közötti elsődleges különbség, hogy a *N. xanthomelas* elülső lábai sárgák, míg a *N. polychloros* elülső lábai kávébarna színűek. Természetvédelmi értéke: 50 000 Ft. A Kút-völgyből, Sejcéről, a Lósi-patak völgyéből és a Gyadai-rétről ismert.

2. táblázat. A Naszály területéről kimutatott újabb védett lepkefajok

Table 2. Lepidoptera species protected by national law, recorded as new from the region of Naszály

Tudományos név	Magyar név	Természetvédelmi érték (Ft)
<i>Hemaris tityus</i>	pőszörszender	10 000
<i>Aglia tau</i>	T-betűs pávaszem	5 000
<i>Boloria euphrosyne</i>	árvácska-gyöngyházlepke	5 000
<i>Euphydryas maturna</i>	díszes tarkalepke	50 000
<i>Neptis sappho</i>	kis fehérsávospke	10 000
<i>Nymphalis xanthomelas</i>	vörös rókalpke	50 000
<i>Archiearis notha</i>	vörhenyes nappaliaraszoló	5 000
<i>Archiearis parthenias</i>	nagy nappaliaraszoló	10 000
<i>Drymonia velitaris</i>	hegyi púposzövő	10 000
<i>Ocnogyna parasita</i>	csonkaszárnyú medvelepke	50 000
<i>Cucullia chamomillae</i>	székfü-csuklyásbagoly	5 000
<i>Diachrysis zosimi</i>	vérfü-aranybagoly	50 000
<i>Euchalcia variabilis</i>	sisakvirág-aranybagoly	10 000
<i>Euxoa vitta</i>	dolomit-földibagoly	50 000
<i>Rileyiana fovea</i>	zörgőbagoly	10 000
<i>Scotochrosta pulla</i>	sötét őszibagoly	5 000

A díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*) (1. ábra A) déli-kontinentális elterjedésű faj. Magyarországon szigetszerű populációi főleg a Dunántúl déli részein ismertek, de előfordul az Északi-középhegységben és az Alföld peremvidékein is. Egyes években bizonyos élőhelyein tömeges is lehet, ilyen volt a 2022. év is. Leggyakrabban ritkásabb erdőkben, erdőszegélyekben, erdei utak mentén látni. Hernyójának fő tápnövényei a különböző kőrisfajok

(*Fraxinus* spp.) és a fagyal (*Ligustrum vulgare*). Természetvédelmi értéke: 50 000 Ft. 2022-ben egy példány került elő a Gyadai-rétről.

Az árvácska-gyöngyházlepke (*Boloria euphrosyne*) (1. ábra B) transzpalearktikus faunaelem. Európában általánosan elterjedt. Magyarországon domb- és hegyvidékeken mindenütt jelen van. Április végétől augusztusig a virágos réteken találkozhatunk vele. Hernyójának tápnövénye az ibolyafajok (*Viola* spp.) közül kerül ki. Természetvédelmi értéke: 5 000 Ft. A Gyadai-rétről kevés adata ismert.

A vörhenyes nappaliaraszoló (*Archiearis notha*) transzpalearktikus elterjedésű, boreo-kontinentális faunaelem. Európa déli területeiről nem ismert. Magyarországon mozaikosan fordul elő. A lepkék napsütésben aktívak, meglehetősen éber állatok. Előszeretettel pihennek az ösvényeken, az útszéli pocsolyák mentén. Hernyója a nyár- (*Populus* spp.) és a fűzfajokat (*Salix* spp.) fogyasztja. Természetvédelmi értéke: 5 000 Ft. A Lósi-patak völgyéből került elő.

A nagy nappaliaraszoló (*Archiearis parthenias*) szintén transzpalearktikus, boreo-kontinentális faunaelem. Európában, a déli részeit kivéve, általánosan elterjedt. Magyarországon domb- és hegyvidéki nyíresek ritka lakója. A reggeli órákban, amint a nap besüt a területre, a lepkék rendszerint a nedves ösvényeken szívoogatnak, majd a nap előrehaladtával felélénkülnek és a továbbiakban a nyírfák koronájában repkednek. Természetvédelmi értéke: 10 000 Ft. Szendehelyen, a Szepi fogadónál került elő egy példánya.

A hegyi púposzövő (*Drymonia velitaris*) nyugat-palearktikus elterjedésű. Európa középső részein mindenütt előfordul, Magyarországon karsztbokorerdőkben, tölgyesekben találták. A lepke kedveli a mesterséges fényt. A lámpagyújtást követően hamar megjelenik. Rendszerint nyugodtan viselkedik a lepedőn, ahol a félhomályos helyeket részesíti előnyben. Szárnyait háztetőszerűen zárja össze. Hernyójának tápnövénye a tölgyfajok (*Quercus* spp.) közül kerül ki. Természetvédelmi értéke: 10 000 Ft. Egy adata ismert a Gyadai-rétről.

A csonkaszárnýú medvelepke (*Ocnogyna parasita*) nyugat-palearktikus faj. Európa középső és északi részén figyelték meg. Magyarországon a meleg gyepek és sziklagyepek jellemző lakója. A fajra a medvelepkék egy részéhez hasonlóan jellemző, hogy a hímek szinte kizárólag a hajnali időszakban keresik fel a mesterséges fényt. A nőtény szárnya csökevényes, repülésre alkalmatlan. A hímek alkalmanként tömeges megjelenésűek. Hernyója mindenféle apró növényvel táplálkozik. Természetvédelmi értéke: 50 000 Ft. Ismert lelőhelyei: Sejce és Agyagbánya-felső feletti rét.

A zörgőbagoly (*Rileyiana fovea*) (1. ábra E) nyugat-palearktikus faj. Európa középső területeiről került elő. Hazánkban a meleg tölgyesek jellemző bagolylepkéje. A lepke szeptember végétől november elejéig rajzik. Csalétken rendszeresen megfigyelhető. A szürkület meghatározott szakaszában, csupán 15–20 percen keresztül a legaktívabb. Ezt az időszakot a lepkészek „foveás időnek” is nevezik. Ennek rövidebbé miatt vélhetően számos helyen még nem fedezték fel. Azokon az élőhelyeken, ahol jelentős populációja él, a tartós megfigyelés eredményeképpen meghallhatjuk a papírzörgéshez hasonlítható hangot, melyet a hímek hátulsó szárnyán lévő hólyag rezgése eredményez. Megfigyelések szerint bizonyos tölgyfák koronája, mint „rajzófa”, mágnesként vonzza a lepkék százait, ahová vélhetően a nőtény(ek) által kibocsátott illatra sereglenek a hímek. Természetvédelmi értéke: 10 000 Ft. Kopaszokon, Kőporoson és Sejcén kerültek elő példányai.



1. ábra. Naszályra új lepkefajok. A: *Euphydryas maturna* (LINNAEUS, 1758) – díszes tarkalepke (SZA), B: *Boloria euphrosyne* (LINNAEUS, 1758) – árvácska-gyöngyházlepke (PB), C: *Nymphalis xanthomelas* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – vörös rókalepke (SZA), D: *Euchalcia variabilis* (PILLER & MITTERPACHER, 1783) – sisakvirág-aranybagoly (PB), E: *Rileyiana fovea* (TREITSCHKE, 1825) – zörgőbagoly (PB), F: *Scotochrosta pulla* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – sötét őszibagoly (SZA). Az ábrák nem méretarányosak (fotók: PINTÉR B. – PB; SZABADFALVI A. – SZA).

Figure 1. New Lepidoptera species for the Naszály Hill. A: *Euphydryas maturna* (LINNAEUS, 1758) (SZA), B: *Boloria euphrosyne* (LINNAEUS, 1758) (PB), C: *Nymphalis xanthomelas* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) (SZA), D: *Euchalcia variabilis* (PILLER & MITTERPACHER, 1783) (PB), E: *Rileyiana fovea* (TREITSCHKE, 1825) (PB), F: *Scotochrosta pulla* ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) (SZA). Figures are not to scale (photos by B. PINTÉR – PB; A. SZABADFALVI – SZA).

A székfü-csuklyásbagoly (*Cucullia chamomillae*) nyugat-palearktikus, holomediterrán-kisázsiai faj. Európa nagy részén megtalálható (kivéve Észak-Skandináviában), elterjedési területe egészen az Urálig elnyúlik. Magyarországon szinte mindenütt előfordul, nagy állományai a tiszántúli szikeseken élnek. Tavaszi faj, március végétől június elejéig figyelhető meg. A mesterséges fényre jól repül az imágója, a lámpagyújtás utáni korai órákban jelenik meg a lepedőn. Hernyójának tápnövényei különböző fészkesvirágzatúak, mint pl. a Naszályon is előforduló cickafark- (*Achillea* spp.), a pipitér- (*Anthemis* spp.) vagy az ürömfajok (*Artemisia* spp.). Természetvédelmi értéke: 5 000 Ft. Egy adata ismert a Gyadai-rétről, az Óriások pihenőjénél került elő.

A sötét őszibagoly (*Scotochrosta pulla*) (1. ábra F) holomediterrán faj, a Mediterráneumban és Kis-Ázsiában található. Európában az előfordulása mozaikos. Magyarországon a meleg élőhelyek, bokros tölgyesek tipikus lepkéje. A mesterséges fényt és a csalétket egyaránt kedveli. Fényen a lámpagyújtást követően későn jelenik meg. A fénykörben nyugodtan viselkedik. Ismert élőhelyein akár tömegesen is felléphet. Természetvédelmi értéke: 5 000 Ft. A Gyadai-rétről és Sejcérről ismert adata.

A vérfű-aranybagoly (*Diachrysia zosimi*) déli-kontinentális faunaelem, a Palearktikum nyugati felén terjedt el. Európa középső területeiről ismert. Magyarországon főleg láp- és mocsárréteken található. Kóborlásra való hajlamát bizonyítja, hogy száraz élőhelyekről is előkerült (Budaörs: Odvas-hegy, Budapest: Sas-hegy). Hernyója az őszi vérfüvet (*Sanguisorba officinalis*) fogyasztja. A lepke kedveli a mesterséges fényt, esetenként tucatszám jelenhet meg azon. A délutáni órákban az élőhelyén aktív, ilyenkor petézik. Természetvédelmi értéke: 50 000 Ft. 2010-ben egy példány került elő a Gyadai-rétről.

A sisakvirág-aranybagoly (*Euchalcia variabilis*) (1. ábra D) transzpalearktikus elterjedésű. Európa középső és déli területein találták. Magyarországon a hegyvidéki bükkösökben él. A lepke kerüli a mesterséges fényt, ez alól kivétel az UV-tartományban világító fénycső (KUN ANDRÁS és SZABÓKY CSABA megfigyelése). A hernyó a sisakvirág levelének töfelőli ereit félig átrágja, így a levél ernyőszerűen fonnyad, majd ebben szövedéket készít, s ott bábozódik. Természetvédelmi értéke: 10 000 Ft. A Gyadai-rétről 2010-ből ismert adata, 2021-ben pedig a Nagyszál-csúcson, a farkasölő sisakvirág egy nagyobb kiterjedésű állományában került elő a hernyója.

A dolomit-földibagoly (*Euxoa vitta*) atlanto-mediterrán faunaelem, a Palearktikum nyugati felén elterjedt faj. Hazánkban főleg a Dunántúli-középhegység dolomit- és mészkősziklagyepeiből került elő. Az Északi-középhegységből mindössze kettő adata ismert: a Bükkből (VOJNITS *et al.* 1993) és a Mátrából (KÁRPÁTI 2020). VOJNITS *et al.* (1993) munkájában csak a lelőhely van megadva, de az adat pontosításánál kiderült, hogy a példányt KOVÁCS SÁNDOR gyűjtötte és bár a lelőhelycédulán Hollósetető van, valójában a közeli Rejtekek nevű régi munkásháznál került elő, 1981 augusztusában (GYULAI PÉTER személyes közlése). A mátrai adat a Kékestetőről származik, és egy kültéri lámpa alatti pókhálóban talált szárny képviseli. Az imágó kedveli a mesterséges fényt, azon általában az est korai szakaszában jelenik meg. Természetvédelmi értéke: 50 000 Ft. 2022-ben egy példány került elő a Kopa-szokról.

A 2010-ben publikált listából (SZABÓKY 2010) a 100/2012. (IX. 28.) VM rendelet 2. melléklete alapján 35 lepkefaj került törvényes védelem alá (3. táblázat). Emellett kettő, 2010-ben már a területről közölt faj, a narancsszínű kéneslepke (*Colias myrmidone*) és a magyar boglárka (*Jolana iolas*) a védettből átkerült a fokozottan védett státuszba.

Így a Naszályon összesen 103 védett és három fokozottan védett lepkefaj ismert!

3. táblázat. 2012-ben törvényes védelmet kapott lepkefajok SZABÓKY (2010) munkájából. Zárójelben SZABÓKY (2010) könyvében szereplő, de a védett listától eltérő nevek olvashatók. Csillag (*) jelzi a régi, újabban meg nem erősített adatokat (KOVÁCS 1953, 1956 in SZABÓKY 2010)

Table 3. Lepidoptera species from the work of SZABÓKY (2010) that became protected by law in 2012. Names from the 2010 list, differing from those used in the list of protected species, are in brackets. Asterisk (*): old, unconfirmed data (KOVÁCS 1953, 1956 in SZABÓKY 2010)

Tudományos név	Magyar név	Természetvédelmi érték (Ft)
<i>Hyles gallii</i>	galajszender	5 000
<i>Eupithecia denticulata</i>	sárgásszürke törpearaszoló (harangcsillag-törpearaszoló)	5 000
<i>Catocala dilecta</i> *	nagy övesbagoly (nagy tölgyfa-övesbagoly)	10 000
<i>Idia calvaria</i>	sárgafoltú kuszabagoly (mozaikbagoly)	5 000
<i>Tyria jacobaeae</i>	jakabfü-lepke (jakablepke)	5 000
<i>Abrostola agnorista</i>	sziklalakó csalánbagoly (ritka csalánbagoly)	10 000
<i>Atethmia ambusta</i>	körtebagoly	10 000
<i>Autographa jota</i>	i-betűs aranybagoly	10 000
<i>Shargacucullia gozmanyi</i>	Gozmány-csuklyásbagoly	10 000
<i>Heteropterus morpheus</i>	tükrös busalepke	10 000
<i>Aricia agestis</i>	szerecsenboglárka (szalagos szerecsenboglárka)	5 000
<i>Cupido alcetas</i> (<i>Everes alcetas</i>)	palakék boglárka	5 000
<i>Cupido decolorata</i> (<i>Everes decoloratus</i>)	fakó boglárka (kormosboglárka)	5 000
<i>Glaucopsyche alexis</i>	nagyszemes boglárka	5 000
<i>Neozephyrus quercus</i>	tölgyfalepke (tölgyfaboglárka)	5 000
<i>Plebejus idas</i>	északi boglárka	10 000
<i>Polyommatus admetus</i>	bundás boglárka (barnabundás boglárka)	10 000
<i>Polyommatus amandus</i>	csillogó boglárka (bükönyboglárka)	10 000
<i>Polyommatus dorylas</i>	fénylő boglárka (mezei boglárka)	5 000
<i>Polyommatus thersites</i>	ibolyaszín boglárka (baltacím boglárka)	10 000
<i>Pseudophilotes schiffermuelleri</i>	apró boglárka (kisszemes boglárka)	10 000

3. táblázat (Folytatás)**Table 3** (Continued)

Tudományos név	Magyar név	Természetvédelmi érték (Ft)
<i>Satyrium pruni</i>	szilvafa-csücsköslepke (szilva-farkosboglárka)	5 000
<i>Satyrium spini</i>	kökény-csücsköslepke (kökény-farkosboglárka)	10 000
<i>Scoliantides orion</i>	szemes boglárka	5 000
<i>Thecla betulae</i>	nyírfafa-csücsköslepke (nyírfaboglárka)	5 000
<i>Arethusana arethusa</i>	közönséges szemeslepke	5 000
<i>Argynnis niobe*</i>	ibolya-gyöngyházlepke	10 000
<i>Argynnis paphia</i>	nagy gyöngyházlepke	5 000
<i>Brenthis daphne</i>	málna-gyöngyházlepke	5 000
<i>Brenthis hecate</i>	rozsdaszínű gyöngyházlepke (barna gyöngyházlepke)	5 000
<i>Hipparchia semele*</i>	barna szemeslepke	10 000
<i>Hyponephele lycaon*</i>	erdei ökörszemlepke	50 000
<i>Melitaea aurelia</i>	recés tarkalepke	10 000
<i>Melitaea britomartis</i>	barnás tarkalepke (veronika-tarkalepke)	10 000
<i>Melitaea trivia</i>	kis tarkalepke	5 000

Faunisztikai érdekességek

Az esztramosi sarlósmolynak (*Eulamprotes ochricapilla*) a második bizonyított hazai adata került elő a Naszály Kopaszok nevű részéről. 2015-ben SZABÓKY CSABA fogta meg először a bódvarákói Esztramos-hegyen, a magyar nevét is a gyűjtőhelyről kapta (SZABÓKY 2015a). A fajt 1903-ban írták le Olaszországból (REBEL 1903), azóta Magyarországon kívül Ausztriából, Bulgáriából, Csehországból, Franciaországból, Romániából és Szlovákiából került elő (HUEMER *et al.* 2013). Biológiájáról nem sokat tudni, a gazdanövény és a korai stádiumok alig ismertek. Az eredeti leírás szerint a típusorozat példányait öreg gesztenyefák mohájából nevelték ki (REBEL 1903).

A dióaknázó fénylesmoly (*Coptodisca luciflua*) Észak-Amerikában honos. Első hazai adatát TAKÁCS *et al.* (2017) közli. A lepkehernyó a királydió (*Juglans regia*) leveleiben készíti a foltaknát, s bábozódáskor abban ovális lyukat hagy maga mögött. Alkalmanként egy levélben több aknát lehet megfigyelni, melyek a levéllemezen elszórtan találhatók. A levélen sokáig megfigyelhető a hernyó munkájának nyoma (lyukak). Az aknák azonosításához fontos, hogy azokban ürleket találjunk, mert ezzel kizárható a nem rovar-eredetű folytonossági hiány. (Ez vonatkozik pl. a feketedió-fénylesmoly aknáira is.) Magyarországon elsősorban a Dunántúlon jelentős az előfordulása, de megjegyzendő, hogy a szisztematikus keresés ellenére sem sikerült megtalálni az Őrség területén (SZABÓKY CSABA személyes közlése). A Naszályon az Agyagbányát átszelő országutat szegélyező diófákon, a sejcei lakótelepen és Kosdon, a Bánya telepen (a Bánya-völgy folytatása) sikerült megfigyelni.

A feketedió-fényesmoly (*Coptodisca juglandiella*) ugyancsak Észak-Amerikában honos. Első hazai és egyben európai adatait TAKÁCS *et al.* (2020) közlik. A fekete dió (*Juglans nigra*) levelein látható aknák kizárólag a levélgerinc mentén helyezkednek el, melyeket kétoldalt a főerek határolnak. A faj a Görcsönyi-rétről és a kosdi temetőből került elő.

A kigyóaknás szőlőmolyt (*Phyllocnistis vitegenella*) Magyarországon az utóbbi évtizedben jelezték (SZABÓKY & TAKÁCS 2014). A hernyó a szőlőlevél felszínéhez közel készíti igen zezugos járatát (aknáját). A szőlőtermő vidékeken elsősorban ott észlelhetjük jelenlétét, ahol nem használnak rendszeresen kemikáliát (pl. útszegélyek). Aknáját az Agyagbánya-felsőn, a Gyadai-réten, a sejcei lakótelepen és a kosdi Bánya-völgyben sikerült felfedezni.

A kétpettyes zöldmoly (*Parascythris muelleri*) elsősorban a magyarországi dombvidékeken található. A lepke kerüli a mesterséges fényt. Nappal különböző virágokon (*Fragaria* spp., *Chrysanthemum* spp.) látható, de fűhálózással is eredményesen gyűjthető. Fekete elülső szárnyán látható két sárga foltjáról könnyű felismerni. A Naszály területéről még nem került elő a hozzá hasonló aranyfarú zöldmoly (*Scythris sinensis*), melynek a potrohvége sárga. A *P. muelleri*-nek a Kopaszokról (PAULIK 2020b) és a Gyadai-rétről ismert adata.

A szappanfűgöckér-zsákosmoly (*Coleophora saponariella*) hazánkban szaggatott elterjedésű. Hernyójának tápnövénye a szappanfű (*Saponaria officinalis*), mely gyakran az országutak mezsgyéjén és a vasúti töltések szegélyében található. A lepke jelenlétét a növény leveleinek fonákján csüngő feketecsíkos barna zsákjairól vehetjük észre. Az utóbbi években a hazai utak szegélyeit értelmetlenül rendszeresen igen intenzíven kaszálják, aminek a szappanfű és ezzel együtt a zsákosmoly is áldozatul esik. A lepke számos példánya a Gombásról került elő.

A Marek zsákosmolyát (*Coleophora mareki*) 2014-ben írták le. A leírásban magyarországi példányok (paratípusok) is találhatóak (TABELL & BALDIZZONE 2014). Ugyanebben az évben javasolta PASTORÁLIS (2014) a magyar nevet. A fajt a *Coleophora serpylletorum* fajcsoportból választották le, annak legnagyobb szárnyfeszítávolságú faja (16,5–19 mm). Saját terepi tapasztalatok, valamint BUSCHMANN & RICHTER (2015) adatai alapján kiderült, hogy a Marek zsákosmolya az ország számos pontján előfordul. A Naszályon a DDC sejcei kőbányájánál került elő.

A juharmoly (*Anarsia innoxia*) magyarországi megjelenéséről SZABÓKY & TAKÁCS (2018) közölt adatokat. A lepkét a barackmoly (*Anarsia lineatella*) vizsgálata során különítették el és írták le tudományra újként (GREERSEN & KARSHOLT 2017). A lepke hernyója elsősorban a mezei juharon (*Acer campestre*) táplálkozik. Magyarországon szaggatott előfordulása. A lepke kedveli a mesterséges fényt, és azon alkalmanként tucatszám jelentkezik. A Cselőtepusztai kulcsosháznál, a Gyadai-rétről és a Kopaszokról került elő.

A pusztai csüngőlepke (*Zygaena cynarae*) Magyarországon sporadikus megjelenésű. FAZEKAS IMRE a Zygaenidae család hazai fajait ismertető munkájában (FAZEKAS 2009) említi a Naszályról, de egyéb információt (gyűjtő, dátum, pontos helyszín) nem közöl. Örömteli hír, hogy 2014-ben újabb példány került elő az Agyagbánya környékéről.

A kecskefűz-tükrösmoly (*Epinotia caprana*) hazai jelenlétét elsőként SZEŐKE (2006) jelezte. A lepke érzékeny a mesterséges fényre. Hernyójának ismert tápnövénye a kecskefűz (*Salix caprea*) (RAZOWSKI 2001), de feltételezhetően más fűzeteket is elfogyaszt. A Gyadai-réten repült fényre.

A ligeti levélmoly (*Choreutis nemorana*) magyarországi elterjedésével SZABÓKY (2015b) foglalkozott. Hernyója a fügét (*Ficus carica*) fogyasztja, melynek levelén szövedék alatt hámozgat. A bábozódáshoz elhagyja a fogyasztott levelet és egy ép levél valamelyik „ujján” a levéllemezre visszahajtja, s annak védelmében fehér színű szövedékben bábozódik. A lepke kerül a mesterséges fényt, de nappal a fügefa koronájában élénken röpköd. Katalinpusztáról, a sejcei lakótelepről és Kosdról, a Bánya telepről (a Bánya-völgy folytatása) került elő.

A puszpáng-tűzmoly (*Cydalima perspectalis*) hazai megjelenéséről SÁFIÁN & HORVÁTH (2011) és SZABÓKY (2012) adott hírt. Az elmúlt években a faj mindenhol felbukkant, jelentős kárt okozva a temetőknél, kastélyparkokban, parkokban dédelgetett buxusokon. A Cigány-bányából, a Gyadai-rétről, a Lósi-patak völgyéből és a sejcei lakótelepről került elő.

A parlagfű-nappalibagoly (*Acontia candefacta*) Észak-Amerikából került Európába. Hazai előfordulását elsőként LÉVAI (2012) jelezte, majd ennek nyomán SZEŐKE (2012) szélesítette ismereteinket a fajról. Úgy tűnik, hogy a lepke meghonosodott hazánkban. A Dunna-Tisza közén helyenként tömeges előfordulása (SZABÓKY CSABA megfigyelése). A lepke kedveli a mesterséges fényt, és a nemzetség fajaihoz híven nappal is aktívan repked, amit Feldebrőn sikerült megfigyelni. A lepke a Dunántúlt is meghódította. A Gyadai-rétről és a Kopaszokról került elő.

SZABÓKY CSABA magángyűjteményének rendezése során sikerült rábukkanni a zánóttükrösmolyra (*Epiblema fuchsianum*). A magyar faunára újként 2018-ban ismertette SZABÓKY és TAKÁCS. A kutatási területről származó lepke a faj harmadik ismert hazai példánya. A cselőtepusztai kulcsosháznál került elő.

Vándorlepkék

A vándorlepkék bármikor és bárhol előfordulhatnak. A Naszályon újonnan előkerült vándorlepkék: vérpettyes medvelepke (*Utetheisa pulchella*) – Cselőte; vándor rétibagoly (*Mythimna unipuncta*) – Sejce; zömök sárgafübagoly (*Noctua interjecta*) – Gyadai-rét, Kopaszok; apró jegyesbagoly (*Spodoptera exigua*) – Cigány-bánya.

Enumeráció

MOLYLEPKÉK – MICROLEPIDOPTERA

Nepticulidae – Törpemolyfélék

Simplimorpha promissa (STAUDINGER, 1871) – cserszömörce-törpemoly – Gyadai-rét, Óriások pihenője, erdőszlak, 2021.X.31. (SZCS, BV, PB); Sejce, lakótelep, 2022.X.5. (SZCS, PB).

Stigmella malella (STANTON, 1854) – almalevél-törpemoly – Kosd, Bánya-völgy (Bánya telep), 2021.X.31. (SZCS, BV, PB); Agyagbánya-felső, 2022.X.5. (SZCS, PB); Sejce, lakótelep, 2022.X.5. (SZCS, PB).

Heliozelidae – Fényesszárnú molykefélék

Coptodisca juglandiella (CHAMBERS, 1874) – feketedió-fényesmoly – Görcsönyi-rét, 2021.X.31. (SZCS, BV, PB); Kosd, temető, 2021.X.31. (SZCS, BV, PB). Utóbbi lelőhely a mintaterület határán kívülre esik.

Coptodisca luciflua (CLEMENS, 1860) – dióaknázó fényesmoly – Agyagbánya, 2018.VII.14. (SzCs); Kosd, Bánya-völgy (Bánya telep), 2021.X.31. (SzCs, BV, PB); Sejce, lakótelep, 2022.X.5. (SzCs, PB).

Adelidae – Hosszúcsápú törösmolyfélék

Nemophora metallica (PODA, 1761) – fémszínű törösmoly – Gyadai-rét, 2020.VI.6. (PAULIK 2020a), 2020.VI.8. (SzCs, PB).

Gracillariidae – Keskenyszárnyú molylepkefélék

Phyllocnistis labyrinthella (BJERKANDER, 1790) – kígyóaknás rezgőnyármoly – Gyadai-rét, 2021.X.31. (SzCs, BV, PB).

Phyllocnistis vitegenella CLEMENS, 1859 – kígyóaknás szőlőmoly – Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SzCs, PB); Kosd, Bánya-völgy (Bánya telep), 2021.X.31. (SzCs, BV, PB); Agyagbánya-felső, 2022.X.5. (SzCs, PB); Sejce, lakótelep, 2022.X.5. (SzCs, PB).

Phyllonorycter corylifoliella (HÜBNER, 1796) – almalevél-sátorosmoly – Kosd, Bánya-völgy (Bánya telep), 2021.X.31. (SzCs, BV, PB).

Phyllonorycter leucographella (ZELLER, 1850) – tűztövis-sátorosmoly – Kosd, temető, 2021.X.31. (SzCs, BV, PB); Gombás, buszmegálló, 2022.X.5. (SzCs, PB). Mindkét lelőhely a mintaterület határán kívülre esik.

Yponomeutidae – Pókhálós molyfélék

Argyresthia pygmaeella ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – kecskefűzbarkaranyomoly – Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Argyresthia spinosella STANTON, 1849 – kökényvirág-aranyomoly – Gyadai-rét, 2020.VI.8. (SzCs, PB).

Depressariidae – Laposmolyfélék

Depressaria chaerophylli ZELLER, 1839 – baraboly-laposmoly – Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Elachistidae – Fűaknázómolyfélék

Elachista maculicerusella (BRUAND, 1859) – lápi fűaknázómoly – Gyadai-rét, 2020.IX.16. (SzCs, PB).

Agonoxenidae – Lándzsás-tündérmolyfélék

Tetanocentria ochraceella (REBEL, 1903) – fényes lándzsás moly – Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Scythrididae – Zöldszárnyú molylepkefélék

Parascythris muelleri (MANN, 1871) – kétpettyes zöldmoly – Kopaszok, 2020.VI.6. (PAULIK 2020b); Gyadai-rét, 2020.VI.8. (SzCs, PB).

Oecophoridae – Díszmolyfélék

Borkhausenia fuscescens (HAWORTH, 1828) – agyagbarna díszmoly – Kopaszok, 2022.VIII.29. (SzCs, HS, PB, TG).

Coleophoridae – Zsákhordómolyfélék

Coleophora congeriella STAUDINGER, 1859 – spanyol zsákosmoly – DDC Sejcei kőbánya bejárata, 2007.VI.17. (SzCs; GP 32021 IGNÁC RICHTER).

Coleophora mareki TABELL & BALDIZZONE, 2014 – Marek zsákosmolya – DDC Sejcei kőbánya, 2007.V.31. (SzCs).

Coleophora nutantella MÜHLIG & FREY, 1857 – szegfűlakó zsákosmoly – DDC Sejcei kőbánya bejárata, 2007.V.31. (SzCs; GP 32026 IGNÁC RICHTER).

Coleophora saponariella HEEGER, 1848 – szappanfűgyökér-zsákosmoly – Téglás, 2016.VII.21. (SzCs).

Coleophora trifolii (CURTIS, 1832) – lóhere-zsákosmoly – DDC Sejcei kőbánya, 2007.VI.17. (SzCs).

Coleophora vibicella (HÜBNER, 1813) – galajrágó zsákosmoly – DDC Sejcei kőbánya bejárata, 2007.VI.24. (SzCs; GP 32025 IGNÁC RICHTER).

Coleophora virgatella ZELLER, 1849 – zsályarágó zsákosmoly – DDC Sejcei kőbánya bejárata, 2007.VI.17. (SzCs; GP 32022 IGNÁC RICHTER), 2007.VI.24. (SzCs; GP 32024 IGNÁC RICHTER).

Cosmopterigidae – Tündérmolyfélék

Eteobalea tririvella (STAUDINGER, 1871) – homoki tündérmoly – Kopaszok, 2022.VIII.29. (SzCs, HS, PB, TG).

Gelechiidae – Sarlósajkú molylepkefélék

Anarsia innoxia GREGENSEN & KARSHOLT, 2017 – juharmoly – Cselőtepusztai kulcsosház, 2007.VI.9. (SzCs) (SZABÓKY & TAKÁCS 2018); Gyadai-rét, 2020.VI.8. (SzCs, PB); Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Caryocolum tricolorella (HAWORTH, 1812) – háromszínű csillaghúrmoly – Kopaszok, 2022.VIII.29. (SzCs, HS, PB, TG).

Eulamprotes ochricapilla (REBEL, 1903) – esztramosi sarlósmoly – Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Neotelphusa sequax (HAWORTH, 1828) – napvirág-borzaszmoly – Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Limacodidae – Csigalepkefélék

Heterogenea asella ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – csigalepke – Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Zygaenidae – Csüngőlepkefélék

Adscita statices (LINNAEUS, 1758) – közönséges fémlepke – Vác, Naszály, Gyadai-rét, 1972.VII.20. leg. JABLONKAY JÓZSEF és VARGA ANDRÁS (FAZEKAS 1983, BUSCHMANN 2004).

Zygaena cynarae (ESPER, 1789) – pusztai csüngőlepke – Naszály (FAZEKAS 2009); Agyagbánya, 2014.VI.10. (SZÁ). Megjegyzés: FAZEKAS (2009) munkájában a lelőhelyen („Naszály”) kívül egyéb információt (gyűjtő, dátum, pontos helyszín) nem közöl.

Zygaena lonicerae (SCHEVEN, 1777) – lonc-csüngőlepke – Gyadai-rét, 2020.VII.1. (SZÁ).

Zygaena loti ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – közönséges csüngőlepke – Gyadai-rét, 2018.VI.21. (SZÁ); Cigány-bánya, 2018.VI.19. (SZÁ).

Zygaena viciae ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – somkóró-csüngőlepke – Gyadai-rét, leg. JABLONKAY JÓZSEF (BUSCHMANN 2004).

Sesiidae – Szitkár-félék

Bembecia ichneumoniformis ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – fürkészszitkár – Naszály (FAZEKAS 2003).

Synanthedon myopaeformis (BORKHAUSEN, 1789) – almafaszitkár – Naszály (FAZEKAS 2003).

Synanthedon tipuliformis (CLERCK, 1759) – lószúnyogszitkár – Naszály (FAZEKAS 2003).

Megjegyzés: FAZEKAS (2003) munkájában a lelőhelyen („Naszály”) kívül egyéb információt (gyűjtő, dátum, pontos helyszín) nem közöl.

Tortricidae – Sodrómolyfélék

Epiblema fuchsianum (RÖSSLER, 1877) – zánót-tükrömoly – Cselőtepusztai kulcsosház, 2007.V.17. (SZCS).

Epinotia caprana (FABRICIUS, 1798) – kecskefűz-tükrömoly – Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SZCS, PB, TG).

Epinotia nigristriana BUDASHKIN & ZLATKOV, 2011 – tölgyjáró tükrömoly – Kopaszok, 2022.X.5. (SZCS, PB, TG).

Grapholita caecana (SCHLÄGER, 1847) – baltacím-magragómoly – Cselőtepusztai kulcsosház, 2007.V.14. (SZCS).

Hedya ochroleucana (FRÖLICH, 1828) – rózsalevélsodró tükrömoly – Gyadai-rét, 2020.VI.8. (SZCS, PB).

Choreutidae – Levélmolyfélék

Anthophila fabriciana (LINNAEUS, 1767) – lápréti levélmoly – Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SZCS, PB, TG).

Choreutis nemorana (HÜBNER, 1799) – ligeti levélmoly – Katalinpuszta, belterület, 2019.IX.2. (SZCS, PB); Kosd, Bánya-völgy (Bánya telep), 2021.X.31. (SZCS, BV, PB); Sejce, lakótelep, 2022.X.5. (SZCS, PB).

Prochoreutis myllerana (FABRICIUS, 1794) – pompás levélmoly – Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SzCs, PB, TG).

Pterophoridae – Tollasmolyfélék

Geina didactyla (LINNAEUS, 1758) – gyömbérgyökér-tollasmoly – Cselőtepusztai kulcsosház, 2017.VI.25. (SzCs).

Stenoptilia pelidnodactyla (STEIN, 1837) – kötörőfű-tollasmoly – Gyadai-rét, 2020.IX.16. (SzCs, PB).

Pyralidae – Fényiloncafélék

Agriphila geniculea (HAWORTH, 1811) – parlagi fűgyökérmoly – Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SzCs, PB, TG); Kopaszok, 2022.VIII.29. (SzCs, HS, PB, TG).

Agriphila selasella (HÜBNER, 1813) – fakó fűgyökérmoly – Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SzCs, PB, TG).

Cydalima perspectalis (WALKER, 1859) – puszpáng-tűzmoly – Cigány-bánya, 2015.X.7. (SZa); Szendehely (Lósi-patak), 2019.VIII.11. (TB); Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SzCs, PB); Sejce, lakótelep, 2022.X.5. (SzCs, PB).

Paratalanta pandalis (HÜBNER, 1825) – halványsárga tűzmoly – Gyadai-rét, 2020.VI.8. (SzCs, PB, TG).

NAGYLEPKÉK – MACROLEPIDOPTERA

Sphingidae – Szenderfélék

Hemaris tityus (LINNAEUS, 1758) – pöszörszender – Kisgombás, 2016.V.15. (SZa); Agyagbánya-felső feletti rét, 2019.VII.3. (SZa). **Védett.**

Saturniidae – Pávaszemes szövőfélék

Aglia tau (LINNAEUS, 1758) – T-betűs pávaszem – Gyadai-rét, 2019.IV.18. (SZa). **Védett.**

Hesperiidae – Busalepkék

Pyrgus armoricanus (OBERTHÜR, 1910) – feles busalepke – Gyadai-rét, 2019.IX.26. (SZa).

Nymphalidae – Tarkalepkék

Boloria euphrosyne (LINNAEUS, 1758) – árvácska-gyöngyházlepke (1. ábra B) – Gyadai-rét, 2010.V.14. (PB), 2018.V.7. (SZa). **Védett.**

Euphydryas maturna (LINNAEUS, 1758) – díszes tarkalepke (1. ábra A) – Gyadai-rét, 2022.V.12. (SZa). **Védett.**

Neptis sappho (PALLAS, 1771) – kis fehérsávoslepke – Katalinpusztai erdészház, 2015.V.29. (SZa); Gyadai-rét, 2018.VIII.19. (SZa); Kút-völgy, 2019.VII.5. (SZa); Lósi-patak völgye, 2020.IV.30. (PB). **Védett.**

Nymphalis xanthomelas ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – vörös rókalépke (1. ábra C) – Kút-völgy, 2013.VI.23. (SZA); Lósi-patak völgye, 2014.III.31. (SZA); Sejce, 2018.IV.20. (SZA); Gyadai-rét, 2019.IV.1. (SZA). **Védett.**

Geometridae – Araszolólepkék

Abraxas grossulariata (LINNAEUS, 1758) – köszméte-araszoló – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Aethalura punctulata ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – szürke égeraraszoló – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Alcis repandata (LINNAEUS, 1758) – foltos faaraszoló – Gyadai-rét, 2018.VI.18. (SZA).

Archiearis notha (HÜBNER, 1803) – vörhenyes nappaliaraszoló – Gyadai-rét, 2015.III.15. (SZA); Lósi-patak völgye, 2019.III.31. (HALMOS 2019). **Védett.**

Archiearis parthenias (LINNAEUS, 1761) – nagy nappaliaraszoló – Szendehely (Szepe fogadó), 2019.III.31. (SzCs). A lelőhely a mintaterület határán kívülre esik. **Védett.**

Cabera exanthemata (SCOPOLI, 1763) – pettyes fűzfaaraszoló – Gyadai-rét, 2015.VI.5. (TB).

Cataclysmis rigata (HÜBNER, 1813) – hullámos araszoló – Zarándok, 2015.VI.1. (SZA); Agyagbánya-felső, 2015.VII.28. (SZA).

Cyclophora pendularia (CLERCK, 1759) – fűzfa-pettyesaraszoló – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Cyclophora porata (LINNAEUS, 1767) – körös pettyesaraszoló – Gyadai-rét, 2020.VI.8. (SzCs, PB); Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Eilicrinia trinotata (METZNER, 1845) – háromjegyű araszoló – Katalinpusztai erdész-ház, 2020.IV.30. (PB).

Eupithecia abbreviata STEPHENS, 1831 – tavaszi törpearaszoló (korai törpearaszoló) – Cigány-bánya, 2016.IV.4. (SZA); Kút-völgy, 2018.IV.14. (SZA).

Eupithecia plumbeolata (HAWORTH, 1809) – ólomszínű törpearaszoló – Vác, Nagyszál [Naszály], 1940.VII.26., SZENT-IVÁNY (TÓTH *et al.* 2019).

Eupithecia silenicolata MABILLE, 1866 – habszegfű-törpearaszoló – Agyagbánya, 2008.VII.26. (SzCs) (TÓTH *et al.* 2019).

Idaea emarginata (LINNAEUS, 1758) – csipkés sávossaraszoló – Gyadai-rét, 2020.VII.31. (SZA).

Idaea rubraria (STAUDINGER, 1901) – vörössávossaraszoló – Agyagbánya-felső, 2015.VII.28. (SZA).

Idaea straminata (BORKHAUSEN, 1794) – szalmasárga sávossaraszoló – Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Lomographa bimaculata (FABRICIUS, 1775) – kétpontos fehéraraszoló – Gyadai-rét, 2019.VII.26. (SZA).

Lycia zonaria ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – öves tavasziasaraszoló – Agyagbánya-felső feletti rét, 2018.III.9. (SZA); Kút-völgy, 2018.III.28. (SZA).

Orthonama vittata (BORKHAUSEN, 1794) – lápi galajaraszoló – Gyadai-rét, 2020.IX.16. (SzCs, PB).

Scopula floslactata (HAWORTH, 1809) – fényes sávosaraszoló – Gyadai-rét, 2015.VI.5. (TB), 2017.V.16. (SzA).

Theria rupicaprararia ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – tavaszi kökényaraszoló – Cigány-bánya, 2017.II.23. (SzA); Agyagbánya, 2019.II.21. (SzA).

Xanthorhoe spadicearia ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – sávos tarkaaraszoló – Gyadai-rét, 2017.V.16. (SzA), 2020.VI.8. (SzCs, PB).

Notodontidae – Púposzövőfélék

Drymonia velitaris (HUFNAGEL, 1766) – hegyi púposzövő – Gyadai-rét, 2011.V.23. (SzA). **Védett.**

Gluphisia crenata (ESPER, 1785) – kormos púposzövő – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Lymantriidae – Gyapjaslepkék

Euproctis similis (FUESSLY, 1775) – sárgafarú szövő – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (SzCs, PA).

Arctiidae – Medvelepkék

Hyphantria cunea (DRURY, 1773) – amerikai fehérmedvelepke – Téglás, 2016.VII.21. (SzCs).

Ocnogyna parasita (HÜBNER, 1790) – csonkaszárnyú medvelepke – Agyagbánya-felső feletti rét, 2018.III.27. (SzA); Sejce, 2015.III.15. (SzA). **Védett.**

Pelosia obtusa (HERRICH-SCHÄFFER, 1852) – lápi algaszövő – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Setina roscida ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – sárga molyszövő – Szendehely, Monyók-erdő, 2018.VIII.29. (PA, SzCs). A lelőhely a mintaterület határán kívülre esik.

Thumatha senex (HÜBNER, 1808) – mocsári medvelepke – Gyadai-rét, 2015.VII.18. (SzA); 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Utetheisa pulchella (LINNAEUS, 1758) – vérpettyes medvelepke – Cselőte, 2010.VI.30. (SzA).

Nolidae – Pamacsoszövő-félék

Nola cristatula (HÜBNER, 1793) – törpe pamacsoszövő – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Noctuidae – Bagolylepkék

Acontia candeacta (HÜBNER, 1831) – parlagfü-nappalibagoly – Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SzCs, PB, TG); Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Agrochola litura (LINNAEUS, 1761) – tarka őszibagoly – Látó-hegy, 2017.X.19. (SzA); Cigány-bánya, 2018.X.15. (SzA); Kopaszok, 2022.X.5. (SzCs, PB, TG).

Aporophyla lutulenta ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – sziki őszibagoly – Cigány-bánya, 2015.X.7. (SZA).

Archana dissoluta (TREITSCHKE, 1825) – kis nádibagoly – Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Brachionycha nubeculosa (ESPER, 1785) – zömök fésűsbagoly – Sejce, 2012.III.19. (SzCs); Cigány-bánya, 2018.III.11. (SZA).

Cerapteryx graminis (LINNAEUS, 1758) – barna fűgyökérbagoly – Gyadai-rét, 2011.VI.27. (SZA).

Chersotis multangula (HÜBNER, 1803) – sokszögű földibagoly – Cigány-bánya, 2015.VI.22. (SZA).

Cleoceris scoriacea (ESPER, 1789) – szürke liliombagoly – Cigány-bánya, 2017.IX.30. (SZA).

Conistra rubiginosa (SCOPOLI, 1763) – szürke télibagoly – Sejce, 2017.XII.27. (SZA); Cigány-bánya, 2018.III.11. (SZA); Agyagbánya-felső feletti rét, 2018.IV.5. (SZA).

Conistra veronicae (HÜBNER, 1813) – veronika-őszibagoly – Látó-hegy, 2015.X.7. (SZA); Cigány-bánya, 2018.IV.8. (SZA).

Cucullia chamomillae ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – székfű-csuklyásbagoly – Gyadai-rét, Óriások pihenője, 2019.III.30. (AA, DD, PA, PAD, SP, SZA, SzCs). **Védett.**

Diachrysa zosimi (HÜBNER, 1822) – vérfű-aranybagoly – Gyadai-rét, 2010.VI.15. (SZA). **Védett.**

Episema tersa ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – hármassjegyű liliombagoly – Cigány-bánya, 2017.IX.30. (SZA).

Eucarta amethystina (HÜBNER, 1803) – ametisztbagoly – Szendehely, Lósi-patak völgye, 2019.VIII.11. (TB); Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Euchalcia variabilis (PILLER & MITTERPACHER, 1783) – sisakvirág-aranybagoly (1. ábra D) – Gyadai-rét, 2010.VI.15. (SZA); Nagyszál-csúcs, 2021.V.18. (PB, SA). **Védett.**

Euxoa vitta (ESPER, 1789) – dolomit-földibagoly – Kopaszok, 2022.VIII.29. (SzCs, HS, PB, TG). **Védett.**

Ipimorpha retusa (LINNAEUS, 1761) – sarlós fűzbagoly – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Macrochilo cribrumalis (HÜBNER, 1793) – csontszínű karcsúbagoly – Katalinpusztai erdőszház, 2016.V.11. (TB).

Mesogona oxalina (HÜBNER, 1803) – hegyesszárnyú madársóskabagoly – Látó-hegy, 2017.X.19. (SZA).

Mythimna unipuncta (HAWORTH, 1809) – vándor rétibagoly – Cigány-bánya, 2018.XI.10. (SZA).

Noctua interjecta HÜBNER, 1803 – zömök sárgafűbagoly – Gyadai-rét, 2020.IX.16. (SzCs, PB); Kopaszok, 2022.VII.22. (SzCs, PA, PB, TG).

Orthosia opima (HÜBNER, 1809) – hegyesszárnyú fésűsbagoly – Agyagbánya, 2018.III.26. (SZA); Kút-völgy, 2018.III.28. (SZA).

Parastichtis suspecta (HÜBNER, 1817) – rozsdás nyárfabagoly – Gyadai-rét, 2018.VII.8. (PA, SzCs).

Perigrapha i-cinctum ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – tavaszi fészűsbagoly (kökőrcsinbagoly) – Sejce, 2015.III.17 (SzA, PB); Cigány-bánya, 2018.III.11. (SzA); Kút-völgy, 2018.III.28. (SzA); Látó-hegy, 2018.III.28. (SzA); Agyagbánya-felső feletti rét, 2019.II.21. (SzA).

Rileyiana fovea (TREITSCHKE, 1825) – zörgőbagoly (1. ábra E) – Cigány-bánya, 2014.XI.1. (SzA); Kőporos, 2020.XI.6. (KZ, MÁ, PB, TB); Kopaszok, 2022.X.5. (SzCs, PB, TG). **Védett.**

Scotochrosta pulla ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – sötét őszibagoly (1. ábra F) – Sejce, 2013.IX.4. (SzA); Cigány-bánya, 2017.IX.30. (SzA); Gyadai-rét, 2020.IX.16. (SzCs, PB). **Védett.**

Shargacucullia scrophulariae ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – görvélyfűcsuklyásbagoly – DDC kőbánya bejárata, 2016.V.7. (SzA).

Shargacucullia verbasci (LINNAEUS, 1758) – ökörfarkkóró-csuklyásbagoly – Sejce, 2016.IV.14. (SzA).

Sideridis lampra (SCHAWERDA, 1913) – földitömjén-sziklabagoly – Kút-völgy, 2022.VIII.9. (SzA).

Sideridis turbida (ESPER, 1790) – szürke kertibagoly – Szendehely, Monyók-erdő, 2018.VIII.29. (PA, SzCs). A lelőhely a mintaterület határán kívülre esik.

Spodoptera exigua (HÜBNER, 1808) – apró jegyesbagoly (déli vándorbagoly) – Cigány-bánya, 2015.X.7. (SzA).

Xanthia gilvago ([DENIS & SCHIFFERMÜLLER], 1775) – foltos sárgabagoly – Gyadai-rét, 2019.IX.2. (SzCs, PB, TG).

Xanthia ocellaris (BORKHAUSEN, 1792) – szürkés sárgabagoly – Gyadai-rét, 2015.X.31. (SzA).

Xanthia togata (ESPER, 1788) – lilamintás őszibagoly – Gyadai-rét, 2011.IX.22. (SzA).

Xestia castanea (ESPER, 1798) – csarabos fűbagoly – Agyagbánya-felső feletti rét, 2015.IX.27. (SzA).

Xylena exsoleta (LINNAEUS, 1758) – szürkés fabagoly – Sejce, 2017.II.23. (SzA).

Köszönetnyilvánítás. Köszönjük szépen a lepkészársainknak (kiemelten PÁL ATTILÁNAK) a közreműködést és segítséget, valamint TÓTH BALÁZSNAK és az izeltlabuak.hu weboldal felhasználóinak, hogy adataikkal bővítették a Naszály lepkelistáját. Köszönettel tartozunk IGNÁC RICHERNEK a *Coleophora* fajok ivarszervi preparálásáért. Az *Euxoa vitta* északi-középhegységi adatainak pontosításáért köszönjük a segítséget KÁROLYI BALÁZSNAK, KOROMPAI TAMÁSNAK és GYULAI PÉTERNEK. Hálás köszönet TÍMÁR GÁBORNNAK, aki helyismeretével nagyban elősegítette a terepi munkát, és HORVÁTH ESZTERNEK, aki a nyelvi nehézségek leküzdésében volt nagy segítségünkre.

Irodalomjegyzék

- 100/2012. (IX. 28.) VM rendelet A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KÖM rendelet és a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet módosításáról. *Magyar Közlöny* 128: 20903–21019. <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk12128.pdf>
- BUSCHMANN F. 2004. A Mátra Múzeum molylepke-gyűjteménye II. Limacodidae – Tortricidae. *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 28: 219–242.
- BUSCHMANN F. & RICHTER I. 2015. Kevésbé ismert magyarországi Coleophora fajok új adatai. *Microlepidoptera.hu*, 10: 29–56.
- BUSCHMANN F. & SZABÓKY CS. 2011. Hazai nagylepkéink magyar nevei. *Jász-Nagykun Szolnok Megyei Múzeumi Adattár*, 37: 1–103.
- FAZEKAS I. 1983. The catalogue of the Zygaenidae (Leach, 1819) collection in the Mátra Museum (Lepidoptera). *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 8: 121–124.
- FAZEKAS I. 2003. Az Északi-középhegység üvegszárnyú lepkefaunája (Microlepidoptera: Sesiidae). *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 27: 289–309.
- FAZEKAS I. 2009. Magyarország Zygaenidae faunája. Zygaenidae fauna of Hungary (Lepidoptera). *Acta Naturalia Pannonica*, 4(1): 1–112.
- GREERSEN K. & KARSHOLT O. 2017. Taxonomic confusion around the Peach Twig Borer, *Anarsia lineatella* Zeller, 1839, with description of a new species (Lepidoptera, Gelechiidae). *Nota lepidopterologica*, 40(1): 65–85. <https://doi.org/10.3897/nl.40.11184>
- HALMOS F. 2019. Vörhenyes nappaliaraszoló. Forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0. <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/58194> (utolsó megtekintés: 2022.01.11.)
- HUEMER P., ELSNER G. & KARSHOLT O. 2013. Review of the *Eulamprotes wilkella* species-group based on morphology and DNA barcodes, with descriptions of new taxa (Lepidoptera, Gelechiidae). *Zootaxa*, 3746(1): 69–100. <https://doi.org/10.11646/zootaxa.3746.1.3>
- KÁRPÁTI M. 2020. Dolomit-földibagoly. Forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0. <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/151767> (utolsó megtekintés: 2022.09.12.)
- KOVÁCS L. 1953. A magyarországi nagylepkék és elterjedésük I. *Folia entomologica hungarica*, 6: 77–164.
- KOVÁCS L. 1956. A magyarországi nagylepkék és elterjedésük II. *Folia entomologica hungarica*, 9: 89–140.
- LÉVAI SZ. 2012. *Acontia candefacta*, új bagolylepke Magyarországon. A Szalkay József Magyar Lepkészetű Egyesület internetes levelezőlistája. e-mail: kollektor@freemail.hu. Mezőtúr, 2012. szept. 17.
- PASTORÁLIS G. 2014. A Coleophora mareki Tabell & Baldizzzone, 2014, Scrobipalpula difflluella (Frey, 1870) és Epinotia nigristriana Budashkin & Zlatkov, 2011 új fajok Magyarországon. *Tinea Hungarica*, 2014(1): 1–3.
- PAULIK P. 2020a. Fémshínű törösmoly. Forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0. <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/122507> (utolsó megtekintés: 2022.01.11.)
- PAULIK P. 2020b. Kétpettyes zöldmoly. forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0. <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/122423> (utolsó megtekintés: 2022.01.11.)

- PINTÉR B. & TÍMÁR G. 2010. A Naszályról általában. In: Pintér B. & Tímár G. (szerk.): *A Naszály természetrajza. Tanulmánygyűjtemény. Rosalia (A Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság tanulmánykötetei, 5.)* Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, pp. 11–16.
- RAZOWSKI J. 2001. *Die Tortriciden Mitteleuropas (Lepidoptera, Tortricidae) Bestimmung, Verbreitung, Flugstandort, Lebensweise der Raupen*. Frantisek Slamka, Bratislava, 319 pp.
- REBEL H. 1903. Neue Microheteroceren aus Österreich-Ungarn. *Verhandlungen der kaiserlich-königlichen zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien*, 53: 90–103.
- SÁFIÁN SZ. & HORVÁTH B. 2011. Box Tree Moth – *Cydalima perspectalis* (Walker, 1859) new member in the Lepidoptera fauna of Hungary (Lepidoptera: Crambidae). *Natura Somogyiensis*, 19: 245–246.
- VAN SWAAY C. A. M., BRERETON T., KIRKLAND P. & WARREN M. S. 2015. *A nappali lepke monitorozás kézikönyve*. Report VS2012.010, De Vlinderstichting/Dutch Butterfly Conservation, Butterfly Conservation UK, Butterfly Conservation Europe, Wageningen & Szalkay József Magyar Lepkészetű Egyesület. 12 pp.
- SZABÓKY CS., KUN A. & BUSCHMANN F. 2002. *Checklist of the fauna of Hungary Volume 2. Microlepidoptera*. Hungarian Natural History Museum, Budapest, 184 pp.
- SZABÓKY CS. 2010. A Naszály lepkéi (Lepidoptera). In: Pintér B. & Tímár G. (szerk.): *A Naszály természetrajza. Tanulmánygyűjtemény. Rosalia (A Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság tanulmánykötetei, 5.)* Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, pp. 657–741.
- SZABÓKY CS. 2012. New data to the Microlepidoptera fauna of Hungary, part XIV (Lepidoptera: Tineidae, Gracillariidae, Gelechiidae, Crambidae). *Folia entomologica hungarica*, 73: 45–51.
- SZABÓKY CS. & TAKÁCS A. 2014. A kigyóaknás szőlómoly (Phyllocnistis vitegenella Clemens, 1859 – Gracillariidae) magyarországi megjelenése a bortermő szőlőn (Vitis vinifera). *Növényvédelem*, 50(10): 467–469.
- SZABÓKY CS. 2015a. New data to the Microlepidoptera fauna of Hungary, part XVII (Lepidoptera: Coleophoridae, Gelechiidae, Yponomeutidae, Ypsolophidae). *Folia Entomologica Hungarica* 76: 167–170. <https://doi.org/10.17112/FoliaEntHung.2015.76.167>
- SZABÓKY CS. 2015b. A ligeti levélmoly (Choreutis nemorana Hübner, 1799) magyarországi előfordulásai. *Növényvédelem*, 51(1): 11–13.
- SZABÓKY CS. & TAKÁCS A. 2018. New data to the Microlepidoptera fauna of Hungary, part XVIII. (Lepidoptera: Depressariidae, Elachistidae, Gelechiidae, Heliozelidae, Tortricidae). *Folia entomologica hungarica*, 79: 115–122. <https://doi.org/10.17112/FoliaEntHung.2018.79.115>
- SZABÓKY CS. 2020. *Magyarország védett lepkéi I-II*. Orbiculosa Kiadó, Érd, 273 pp.
- SZEŐKE K. 2006. Further new moth species in the Hungarian fauna (Microlepidoptera: Gelechiidae, Tortricidae, Pyralidae). *Folia entomologica hungarica*, 67: 85–88.
- SZEŐKE K. 2012. Parlagfűfogyasztó bagolylepke: Acontia (Tarachidia) candefacta (Hübner, [1831]). *Növényvédelem*, 48(11): 519–521.
- TAKÁCS A., SZABÓKY CS. & KUTAS J. 2017. A dióaknázó fénymoly (Coptodisca lucifluella Clemens, 1860 Lepidoptera – Heliozelidae) magyarországi megjelenése. *Növényvédelem*, 53(12): 539–542.
- TABELL J. & BALDIZZONE G. 2014. Coleophora mareki Tabell & Baldizzone, sp. n., a new coleophorid moth of the serpylletorum species-group (Lepidoptera: Coleophoridae). *SHILAP Revista de lepidopterologia*, 42(167): 399–408.
- TAKÁCS A., SZABÓKY CS., TÓTH B., BOZSÓ M., KUTAS J., MOLNÁR SZ. & RICHTER I. 2020. Nearctic walnut leafminers invade Europe: first Coptodisca lucifluella (Clemens, 1860) and now

- Coptodisca juglandiella* (Chambers, 1874) (Lepidoptera, Heliozelidae). *Nota lepidopterologica*, 43: 77–93. <https://doi.org/10.3897/nl.43.38686>
- TÓTH B., KATONA G., SULYÁN P. G. & BÁLINT Zs. 2019. Az Eupitheciini tribusz a Kárpát-medencében a Magyar Természettudományi Múzeum lepkegyűjteménye alapján (Lepidoptera: Geometridae: Larentiinae). *Állattani Közlemények*, 104(1–2): 17–237. <https://doi.org/10.20331/AllKoz.2019.104.1-2.17>
- VARGA Z., RONKAY L., BÁLINT Zs., LÁSZLÓ M. Gy. & PEREGOVITS L. 2004. *A magyar állatvilág faunajegyzéke, 3. kötet. Nagylepkék (Checklist of the fauna of Hungary, volume 3. Macrolepidoptera)*. Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest 111 pp.
- VARGA Z. (szerk.) 2010. *Magyarország nagylepkéi / The Macrolepidoptera of Hungary*. Heterocera Press, Budapest, 253 pp.
- VOJNITS A., ÁCS E., BÁLINT Zs., GYULAI P., RONKAY L. & SZABÓKY Cs. 1993. The Lepidoptera Fauna of the Bükk National Park. In: Mahunka S. & Zombori L. (eds.): *The fauna of the Bükk National Park I.* – Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, pp. 157–318.

The Lepidoptera fauna of Naszály Hill (Hungary) II.

CSABA SZABÓKY¹, ANDRÁS SZABADFALVI² & BALÁZS PINTÉR^{3*}

¹ H-1034 Budapest, Bécsi út 88. Hungary.

² Hungarian Lepidoptera Monitoring Network / Jozsef Szalkay Hungarian Lepidopterists' Society, H-2030 Érd, Avar utca 20. Hungary.

³ Institute of Experimental Medicine Laboratory of Molecular Neurobiology, H-1083 Budapest, Szigony utca 43. Hungary. *E-mail: pinyobe@gmail.com

ÁLLATTANI KÖZLEMÉNYEK (2022) 107(1–2): 85–108.

Abstract. More than ten years have passed since the first publication dealing with the moths and butterflies of the Naszály Hill. It is common knowledge that a faunistic survey cannot be closed, because from time to time new species appear in the area of research. Meanwhile 51 new micro-moth and 75 new macro-moth and butterfly species have been recorded from the area, which adds up to a total of 1473 Lepidoptera species (727 micro-moths and 746 macro-moths and butterflies). This work is in the frontline of Hungarian fauna research due to the high number of the detected species. The list has been expanded with 16 species protected by national law, as follows: *Hemaris tityus*, *Agria tau*, *Boloria euphrosyne*, *Euphydryas maturna*, *Neptis sappho*, *Nymphalis xanthomelas*, *Archiearis notha*, *Archiearis parthenias*, *Drymonia velitaris*, *Ocnogyna parasita*, *Cucullia chamomillae*, *Diachrysia zosimi*, *Euchalcia variabilis*, *Euxoa vitta*, *Rileyiana fovea*, *Scotochrosta pulla*.

Keywords: *Eulamprotes ochricapilla*, HUDI20038, Macrolepidoptera, Microlepidoptera, nature conservation, rarity

Accepted: 12.10.2022

Published online: 03.11.2022